

Zaštita i dobrobit djeteta jedan je od najvažnijih principa rada s djecom. Nažalost, ponekad iz najboljih namjera činimo baš suprotno. Znae ono kada kažu da je put do pakla popločen dobrim namjerama. Neke od najboljih namjera koje neočekivano dovedu do neželjenog ishoda su:

- * uljepšavanje/umanjivanje problema s kojima se dijete suočava
- * izbjegavanje upućivanja na testiranje
- * izbjegavanje upućivanja djeteta stručnoj službi škole ili u preventivne programe na školi
- * izbjegavanje informiranja centra za socijalnu skrb.

To sve radimo da bismo dijete zaštitili od reakcije roditelja, etiketiranja od strane druge djece, zbog straha da mu ne ograničimo mogućnosti za daljnje obrazovanje, vjere u to da se dijete može nositi s tim, vjere da se ne treba uplitati u privatne

stvari roditelja i sl. Istodobno, čineći to „štimito“ dijete i od toga da:

- * roditelji shvate ozbiljnost problema i potraže pomoć
- * dobije primjerni oblik školovanja, pomoći i da počne vjerovati kako je vrijedno i sposobno
- * dobije podršku i nauči rješavati probleme, ispolji emocije bez da čini štetu drugima i sebi, razvije osjećaj prihvaćenosti od strane pozitivnih modela i razvije pozitivan odnos prema školi
- * roditelji dobiju pomoć i podršku u rješavanju osnovnih životnih problema i savjete o odgoju.

Važno je da dijete i roditelje koji imaju problema pravovremeno uputite da potraže pomoć!

Za više informacija,
savjet ili edukaciju
slobodno nam se obratite:

Udruga "Igra"
Sveti Duh 55, 10000 Zagreb
01/3704-537
udruga.igra@zg.htnet.hr
www.udrugaignra.hr

Autorica teksta: Sunčana Kusturin, dipl. soc. radnik
Lektorica: Maja Vlašić
Ilustratorica: Zrinka Ostović
Dizajn: Bestias

TAJNA MOĆI JE U TRAŽENJU POMOĆI

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi Republike Hrvatske

Projekt se provodi zahvaljujući darovnicima Programa za inovacije i učenje.

The World Bank

Centar za socijalnu
skrb Zagreb

mppi
modifikacija
ponašanja
putem igre
RADIONICE I LETAK

NASTAVNICI = SUPERJUNACI?
letak za nastavnike

Ne razumije me

Nije nimalo ugodno reći roditelju da dijete ima problem. U trenu kada im nastavnik priopćava da njihovo dijete ima problema, roditeljima se cijeli svijet ruši. Osjećaju tugu, zabrinutost, sram, neugodu, strah od etiketiranja ako potraže pomoć. Njihova vrijednost kao roditelja dolazi u pitanje, a nagon za obranom sebe i djeteta raste. Ni nastavnicima nije lako sve to izreći te osjećaju strah, nelagodu, uznemirenost, zabrinutost.

Virginia Satir kaže da u trenucima kada smo pod stresom, kada je naš osjećaj vrijednosti ugrožen i kada smo nesigurni, odabiremo jedan od sljedećih načina čuvanja sebe: ublažavamo, pomirujemo, optužujemo, pametujemo, izbjegavamo, ometamo. U takvim situacijama koristimo ove i slične rečenice:

- * Znae, Vanja je samo malo nestašan i zaigran.
- * Vanja ima 20 neopravdanih. Ali nije to ništa strašno, drugi imaju još više.
- * Evo, ja ću učiniti sve da Vanja izgura razred. Samo neka sjedi i šuti na satu i dat ću mu dva. Ne želim da ga se uključi u prilagođeni program jer kako će onda druga djeca gledati na to.
- * Vi ste trebali nešto poduzeti. Da ste češće dolazili u školu ovo se ne bi dogodilo.

Često su razgovori roditelja i nastavnika prepuni ovih obrazaca i često razgovore roditelji i nastavnici završavaju mislima poput: „Ne razumije me.“

Važno je izbjeći ove obrasce te s roditeljima razgovarati na podržavajući, ali jasan i direktan način. Korištenjem umanjena, izostavljanjem nekih informacija ili optuživačkim pristupom nećemo potaknuti roditelje da potraže pomoć.

No, prije svega važno je saslušati roditelja i njegove osjećaje. Tek nakon što mu kažemo da čujemo da se boji, ljuti... tek kada roditelj kaže sve što osjeća, bit će spreman čuti nas.

Da bi si olakšali takve razgovore, dobro je pripremiti teren te od prvog dana na satovima razrednika i roditeljskim sastancima razgovarati o tome kako se nositi s problemima, gdje sve mogu potražiti pomoć, kako gledaju na to kad netko traži pomoć kod psihologa, terapeuta i sl. te kako ćete zajednički rješavati nastale probleme.

A pomoć za nastavnike?

Rad u školi iznimno je stresan i odgovoran posao. Nije ga nimalo lako obavljati u zadanim neadekvatnim uvjetima i pri tome zadovoljiti sve zahtjeve koje nameće struka, ravnatelj, roditelji, djeca. A onda još imati vremena i strpljenja za osobe u privatnom životu.

I nastavnici, kao i roditelji, žele vjerovati da su svemoguć i da mogu balansirati sa svime što se stavi pred njih.

Traženje pomoći i podrške kroz edukaciju, superviziju, savjetovanje, psihoterapiju nastavnici najčešće izbjegavaju zbog:

- * nedostatka informacija o tome gdje pomoć mogu pronaći
- * nepovjerenja u osobe koje pružaju pomoć/podršku/edukaciju/savjetovanje
- * nedostatka vremena
- * nedostatka novca.

No, čak i kada svi ti razlozi ne postoje, nastavnici se teško odlučuju za traženje pomoći. Zašto? Vjerojatno iz istih razloga kao i roditelji. Društvo u kojem živimo kaže da je u redu otići doktoru kada je slomljena ruka, ali ne i kada je slomljen duh. Ne treba reagirati sve dok se to stvarno ne mora. Tek kada smo toliko bolesni da ne možemo izaći iz kreveta, otvorit ćemo bolovanje, tek kada se nađemo pred slučajem koji nas ugrožava, uključiti ćemo i druge službe u rad. I sve to vrijeme tvrdit ćemo da je naše zdravlje na prvom mjestu.

Budite odgovorni prema sebi i vlastitom mentalnom zdravlju kao što ste odgovorni prema djeci te im svojim primjerom pokažite da je traženje pomoći u redu.

Jer nastavnici ipak nisu superjunaci koji neumorno brinu o dobrobiti svih. I oni osjećaju zamor, nemoć, frustraciju i ponekad ne uspiju ostvariti ono što žele. Iako, s obzorom na to koliko uspješno balansiraju unutar ovog školskog sistema i vlastitog privatnog života, možda u njima i čuče superjunaci. Samo nikad ne zaboravite da čak i najjači superjunaci imaju svoje pomagače i da je **tajna moći u traženju pomoći.**

Uključite se u edukacijske i supervizijske grupe, dobijte podršku i ideje za izlaz iz problema. Budite svjesni da je za promjenu potrebno da se i Vi mijenjate. I na taj način kreirajte klimu u kojoj se problemi pravovremeno rješavaju i u kojoj svi učenici, roditelji i profesori dobivaju podršku. **Stvorite školu u kojoj se stvari MOGU mijenjati.**

Gdje potražiti pomoć?

Škola: Roditelje možete uputiti pedagogima, psiholozima, logopedima, socijalnim pedagogima i drugim članovima stručne službe za koje procijenite da mogu pomoći. Također, to su stručnjaci koji svojim znanjem i idejama mogu pomoći i vama.

Poliklinika za zaštitu djece Grada Zagreba: U poliklinici rade iskusni stručnjaci koji roditeljima i djetetu mogu pružiti savjetodavnu i terapijsku pomoć. Kontakti: Argentinska 2; tel: 01/ 34 575 18; www.poliklinika-djeca.hr

Obiteljski centar Grada Zagreba: U obiteljskom centru roditelji mogu potražiti pomoć savjetovatelja, ali i sudjelovati na mnogobrojnim edukacijama za roditelje. Kontakti: Ulica grada Chicaga 13; tel: 01/ 45 77 194; www.ocgz.hr

Centar za socijalnu skrb: U centru za socijalnu skrb rade stručnjaci koji roditelja mogu uputiti u druge ustanove, a mogu im i pružiti savjetodavnu pomoć. Centar kroz mjeru nadzora nad roditeljskom skrbi pruža mogućnost roditeljima da jednom tjedno k njima u kuću dolazi stručnjak koji im može dati značajne smjernice u odgoju. Često je vaša suradnja s centrom presudna u tome da se djetetu adekvatno i pravovremeno pomogne.

Domovi zdravlja: U domovima zdravlja roditelji mogu potražiti savjete doktora opće prakse, ali i psihologa koji tamo rade. Tamo se mogu napraviti značajna testiranja koja će njima i Vama dati smjernice o tome koji oblik pomoći je potreban djetetu da bi moglo savladati školsko gradivo.

Bolnice za djecu i mladež: Potražite savjetodavnu pomoć, a kroz različita testiranja saznajte točnije s kojim poteškoćama se dijete susreće i kako mu možete pomoći. Kontakti: Klinika za dječje bolesti Zagreb, tel: 01/4600-111 Klaićeva 16; www.kdb.hr; Psihijatrijska bolnica za djecu i mladež, tel: 01/4600-111 Kukuljevićeva 11; tel: 01/ 4862 501; www.djecja-psihijatrija.hr

Nevladine udruge: Na području grada Zagreba djeluju različite udruge koje rade s djecom i roditeljima i pomažu im u odgoju. Slobodno uputite roditelje na njih. Također, mnoge udruge nude i edukacije i supervizije za nastavnike. Potražite ih i raspitajte se kako Vam oni mogu pomoći. Popis udruga koje se bave djecom potražite na internetskoj stranici Koordinacije udruga za djecu u Hrvatskoj. www.kud.hr

Privatne prakse psihologa i/ili psihoterapeuta: Neke privatne prakse primaju korisnike i preko uputnice, no većina naplaćuje svoje usluge. Uputite roditelje na njih ovisno o njihovim potrebama i financijskim mogućnostima.

Prema knjizi:

Poremećaji u ponašanju i rizična ponašanja: pristupi i pojmovna određenja, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, 2004. Urednici: Josipa Bašić, Nivex Koller-Trbović, Slobodan Uzelac

Nivex Koller-Trbović: *Poremećaji u ponašanju djece i mladeži*

Temeljem provedenog istraživanja Walter i Remschmidt (1994.) zaključuju da većina djece kojoj je potreban tretman ostaje bez intervencija ili bez adekvatne intervencije. Razlozi tome leže u sljedećem:

- * **spremnost roditelja na traženje intervencije** uglavnom je povezana s vrstom i težinom simptoma kod djeteta pa tako roditelje na traženje pomoći više potiče težina smetnji te ekstrovertirane smetnje (ponašanje koje je nedovoljno kontrolirano ili usmjereno prema drugima, primjerice agresivnost, hiperaktivnost, delinkvencija) i teškoće u učenju
- * čak **1/3 roditelja djece koja bi trebala intervenciju to uopće ne prepoznaju**, a od onih koji prepoznaju poremećaje, samo je manji dio njih spreman potražiti pomoć
- * **spremnost roditelja na djelovanje opada s dobi djeteta** pa je tako zabrinutost roditelja viša kod mlade djece. To je važno radi poduzimanja intervencija. Pokazalo se da su roditelji najviše spremni na djelovanje kod polaska djeteta u školu jer su tada najviše zainteresirani za njegov uspjeh u školi.

Još je lošiju praksu moguće prepoznati u rezultatima istraživanja Lehumkuhla i suradnika (1988., prema Schmidt, 1998.). Autori iznose da samo 10% roditelja agresivno-disocijalizirane djece drži da je njihovim obiteljima potrebna pomoć, a samo 10% od tih 10% se nalazi u tretmanu.